

Det kongelige kommunal-
og moderniseringsdepartementet
postmottak@kmd.dep.no

Saksbehandler: jwi

Arkivkode: 2015/675-1

Dato: 24.2.2015

Høringsuttalelse fra Vega verneområdestyre – faggrupperapport «Forenkling av utmarksforvaltningen»

Bakgrunn

En faggruppe nedsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, (KMD) i samarbeid med Klima- og miljødepartementet (KLD) og Landbruks- og matdepartementet (LMD), har avgitt rapport med forslag til tiltak for å forenkle utmarksforvaltningen. Gruppens mandag ble utarbeidet i samarbeid med de tre departementene. Rapporten er vedlagt.

Faggruppen ble bedt om å ta utgangspunkt i regjeringserklæringen fra Sundvollen, punkt 8 «Levende lokaldemokrati». Forslagene fra faggruppen skulle legges til grunn at brukerne skal oppleve en vesentlig forenkling i forvaltning og saksbehandling, og at kommunene skal tildeles større ansvar og myndighet innen utmarksforvaltningen. Forslagene er samlet i rapportens kapittel 6.

Faggruppen har hatt dialogmøter hvor et av møtene var hos Fylkesmannen i Nordland og hvor verneområdeforvalter for Vega verneområdestyre deltok.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet ønsker synspunkter på de foreslåtte tiltakene i rapporten. De ber spesielt om synspunkter på:

- Vil de foreslåtte tiltakene bidra til forenkling i utmarksforvaltningen?
- Er det andre tiltak som er viktige å få belyst og gjennomført?
- Positive og negative konsekvenser som de ulike forslagene vil ha for deres ansvarsområder

Faggruppas forslag til endring for nasjonalpark- og verneområdestyrene

Faggruppen mener at kommunene bør gis ansvar for forvaltning av verneområder som i sin helhet ligger innenfor kommunens grenser. Oppgaver som ligger til myndigheten må avklares.

Faggruppen har foreslått at kommunene skal få et førstelinjeansvar for alle brukerhenvendelser som gjelder forvaltning av utmark. Målsettingen med dette er at brukerne bare skal forholde seg til et ledd. Det innebærer at kommunene blir bindeledd mellom brukerne og andre deler av forvaltningen. Kommunene får ansvaret for

- Mottak og videreformidling av søknader
- Mottak og videreformidling av klager
- Veiledning

Verneområdestyrene (og villreinområder der det er villreinområder) erstattes av *utmarksstyrene* som

- har en strategisk rolle med avklarte oppgaver og kunne delegere myndighet til sekretariatet (og kommunene)
- skal utarbeide nye forvaltningsplaner for de oppgaver og det området de har ansvar for
- bør ha tydeligere ansvar for forvaltningsoppsynet ved å prioritere tydelig de oppgaver de ønsker gjennomført
- bør være bredt sammensatt med et begrenset antall medlemmer og grunneiere, næringsinteresser samt miljø- og friluftsinnteresser bør være representert i samtlige styre
- bør oppnevnes av Miljødirektoratet etter forslag fra kommunene
- sekretariatet bør legges til fylkesmannen, som også bør ivareta det formelle arbeidsansvaret til styrets sekretær/forvalter. En slik løsning vil gi utmarksstyrene tilgang til den kapasitet og kompetanse som fylkesmannens stab har innen miljø, juss og landbruk. Utmarksstyrene bør ha ansvaret for utlysning, ansettelse og stillingsinstruks for sekretariatet.

Faggruppen foreslår også endringer for naturoppsynet. Det foreslås ei regional organisering av SNO, enten med egne regionale kontor eller med en tilknytning til fylkesmannen. Videre foreslås det at rollefordeling mellom SNO og forvaltningsmyndighet tydeliggjøres, gjennom blant annet et tydeligere ansvar for forvaltningsmyndighet til å prioritere «kan» og «skal» oppgaver.

Endringsforslaget er samlet i rapportens kapittel 6 i faggruppas rapport.

Uttalelse fra Vega verneområdestyre

Vega verneområdestyre gir sin uttalelse på de endringsforslag som er mest relevante for oss.

Vega verneområdestyre går ut fra at forslaget om at kommunene gis ansvar for forvaltning av verneområder som i sin helhet ligger innenfor kommunens grenser i denne sammenhengen ikke gjelder for Vega kommune fordi Vega har et eget verneområdestyre som forvalter verneområdene her. Viser til brev av 16.12.2010 hvor Miljøverndepartementet (MD) oppnevner verneområdestyre for

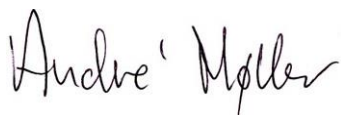
verneområdene i Vega kommune. Her poengterer MD at Vega kommune oppfyller kriteriene for å ha forvaltningsmyndighet for verneområdene i kommunen gjennom et politisk sammensatt verneområdestyre.

Vega verneområdestyre er positiv til at kommunen får et førstelinjeansvar hvor de mottar og videreformidler søknader og klager. Men på Vega hvor det allerede er etablert et verneområdestyre gir verneområdeforvalter brukerne og andre veiledning om saker som gjelder verneområdene. Vega verneområdestyre skal behandle alle søknader som berører verneforskriften for verneområdene på Vega men de må gjerne bli sendt via kommunen.

Målsettingen med forvaltningsreformen var å skape en mer demokratisk forvaltning av våre store verneområder, gjennom lokal forvaltning med lokale sekretariat. Vega verneområdestyre mener at reformen med en lokal ansatt forvalter har ført til at forvaltningen har blitt mer tilgjengelig, og de økte ressursene har ført til større delaktighet i et bredere arbeid med verneområdeforvaltning, i tråd med styrenes føringer. Forvalter sikrer god kontakt med lokalmiljøet. Dersom kontakten mot brukere blir fjernet forsvinner også en viktig del av grunnlaget for dette. Reformen har altså ført til bedre kontakt opp mot både brukere og grunneiere og Vega verneområdestyre ønsker snarere at dette skal styrkes. Dette arbeidet er også viktig for å øke forståelsen av vernet lokalt og bidra til lokal identitetsskaping knyttet til våre verneområder.

Det foreslås at verneområdestyrene (eventuelt utmarksstyrene) bør være bredt sammensatt med et begrenset antall medlemmer og at grunneiere, næringsinteresser samt miljø- og friluftinteresser bør være representert i samtlige styrer. Vega verneområdestyre mener at den politiske sammensetningen i styrene må bestå fordi de andre interessene blir ivaretatt i Rådgivende utvalg. Vega verneområdestyre viser videre til riksrevisjonenes rapport fra 2014 som slår fast at det er *for tidlig* å gjennomføre en evaluering av forvaltningsreformen som ble vedtatt i 2010. Det er uheldig å gjennomføre endringer i reformen så tidlig etter at verneområdestyrene er blitt etablert.

Med hilsen



Andre Møller

Leder i Vega verneområdestyre

Kopi til:

Fylkesmannen i Nordland

Vega Kommune

Naturvernforbundet i Nordland

Miljødirektoratet

Statens naturoppsyn - lokal